

Beslut om bildande av gemensam nämnd med Eslövs kommun avseende överförmyndarverksamheten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta

- att under förutsättning av motsvarande beslut i båda kommunerna, bilda en gemensam överförmyndarnämnd för Lunds och Eslövs kommuner med Lund som värdkommun från och med den 1 januari 2023,
- att anta bifogat förslag till avtal om samverkan,
- att anta bifogat förslag till reglemente,
- att godkänna bifogat förslag till överenskommelse om övergångsprocess,
- att Lunds kommuns respektive Eslövs kommuns överförmyndarnämnd avvecklas den 31 december 2022,
- att uppdra åt kommunstyrelsen att vidta nödvändiga åtgärder för att Lunds kommun ska kunna fungera som värdkommun för den gemensamma överförmyndarnämnden, samt
- att Lunds kommuns omställningskostnader 2022 om 570 000 ska finansieras av överförmyndarnämnden.

Sammanfattning

Eslövs kommun har beslutat att verka för att samarbetet med Lunds kommun utvecklas och att ett samarbets- och utvecklingsavtal tecknas inför 2023 då en ny mandatperiod påbörjas.

Kommunstyrelsen i Lund beslutade i februari 2022 att inriktningen för samverkan med Eslövs kommun inom överförmyndarområdet ska vara gemensam nämnd. Kommunkontoret fick i uppdrag att tillsammans med Eslövs kommun ta fram förslag på avtal,

2022-05-20

Diarienummer

KS 2020/1030

reglemente och överenskommelse om övergångsprocess samt att återrapportera till överförmyndarnämnden och kommunstyrelsen i de båda kommunerna senast i maj inför beslut i kommunfullmäktige i juni.

Förslaget är att bilda en gemensam överförmyndarnämnd för Lunds och Eslövs kommuner med Lund som värdkommun från den 1 januari 2023. Avtalet om samverkan reglerar gränserna för samverkan och parternas rättigheter och skyldigheter gentemot varandra. Reglementet reglerar nämndens verksamhet och arbetsformer. Överenskommelsen om övergångsprocessen belyser frågor som har betydelse för att uppnå syftet med samverkan och skapa förutsättningar för processen från beslut om gemensam nämnd till dess ikraftträdande 1 januari 2023.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2022-05-20 Beslut om bildande av gemensam nämnd med Eslövs kommun avseende överförmyndarverksamheten
- Avtal om samverkan i gemensam överförmyndarnämnd
- Reglemente för Överförmyndarnämnden för Lunds och Eslövs kommuner
- Överenskommelse om övergångsprocess
- Protokollsutdrag överförmyndarnämnden i Lunds kommun 2022-05-16 § XX (kompletteras)
- Protokollsutdrag överförmyndarnämnden i Eslövs kommun 2022-05-11 § 60 Samverkan mellan Lunds och Eslövs kommuner i gemensam överförmyndarnämnd
- Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2022-02-02 § 43 Inriktning för samverkan mellan överförmyndarverksamheten i Lunds och Eslövs kommuner
- Rapporten *Former för samverkan mellan överförmyndarverksamheten i Lunds och Eslövs kommuner*, december 2021
- Rapporten *Eventuell samverkan inom överförmyndarverksamheten mellan Lunds och Eslövs kommuner*, maj 2021

Ärendet

Bakgrund

Överförmyndarnämnden utövar tillsyn över förmyndares, gode mäns och förvaltares verksamhet. För att klara kompetensförsörjning, rättssäkerheten och en kostnadseffektiv handläggning samverkar idag cirka 180 av landets 290 kommuner genom en gemensam nämnd och/eller en gemensam förvaltning för överförmyndarfrågor.

2022-05-20

Diarienummer

KS 2020/1030

Ett samarbete pågår i dagsläget mellan överförmyndarnämnderna i Lunds och Eslövs kommuner och en diskussion om ett djupare samarbete påbörjades redan 2019. Eslövs kommun har beslutat att verka för att samarbetet med Lunds kommun utvecklas och att ett samarbets- och utvecklingsavtal tecknas inför 2023 då en ny mandatperiod påbörjas.

Under 2022 har förutsättningarna och formerna för en samverkan utretts, de två rapporterna biläggs handlingarna. Båda kommunerna bedömer att de har en väl fungerande överförmyndarnämnd och verksamhet. Det är dock fråga om mycket små verksamheter och en utökad samverkan bedöms vara gynnsam för verksamheten genom att ge stärkta förutsättningar för verksamhetsutveckling och långsiktig hållbarhet. Vad gäller former för samverkan visar utredningen att Kommunalförbund inte är möjligt enligt specialbestämmelser i föräldrabalken. Avtalssamverkan bedöms ge begränsad nytta om den inte ska innebära mer omfattande förvaltningssamverkan än i dagsläget. Det finns utmaningar i den politiska styrningen och risk för ineffektivitet i verksamheten när befintlig samverkan ska formaliseras i en avtalssamverkan. Gemensam nämnd bedöms ge bättre förutsättningar för att nå styrkorna i samverkan. Främst med avseende på att nyttja volymfördel, minskad sårbarhet, potentialen i det samlade geografiska området och verksamhetens olika styrkor samt att hantera framtida krav såsom exempelvis konsekvenser av ställföreträdarutredningens förslag.

Kommunstyrelsen i Lund beslutade i februari 2022 att inriktningen för samverkan ska vara gemensam nämnd samt att kommunkontoret tillsammans med Eslövs kommun ska ta fram förslag på avtal, reglemente och överenskommelse om övergångsprocess. I Eslöv fattades det beslut om att verka för en gemensam nämnd i budgeten för 2021.

Samverkan i gemensam nämnd ska utgå ifrån att nämndens uppgifter, verksamhet och arbetsformer grundas på ett avtal för samverkan och ett reglemente. Båda dessa rättsliga instrument behövs men har skilda funktioner. Avtalet ingås mellan de samverkande parterna och ska reglera samarbetets gränser och parternas rättigheter och skyldigheter gentemot varandra. Reglementet fastställs av kommunfullmäktige i var och en av de samverkande kommunerna och ska reglera nämndens verksamhet och arbetsformer. Överenskommelsen om övergångsprocessen belyser frågor som har betydelse för att uppnå syftet med samverkan och skapa förutsättningar för processen från beslut om gemensam nämnd till dess ikraftträdande 1 januari 2023.

2022-05-20

Diarienummer

KS 2020/1030

Föredragning

Syftet med samverkan är att gemensamt nyttja resurser för att få en organisation som långsiktigt klarar av såväl ökad volym som skärpta lagkrav inom överförmyndarens verksamhet. Parternas gemensamma strävan är att långsiktigt kunna upprätthålla erforderlig kontinuitet, kompetens, kvalitet, rättssäkerhet och kostnadseffektivitet i den för parterna samlade verksamheten. Syftet är att mot denna bakgrund tillförsäkra parterna en, för hela det samlade geografiska området, långsiktigt hållbar och högkvalitativ verksamhet.

En gemensam överförmyndarnämnd bildas enligt förslaget för Lunds och Eslövs kommuner från och med den 1 januari 2023. Den nya nämnden blir en helt ny myndighet. De tidigare myndigheterna, nämnderna, stänger ner sin verksamhet. Antalet ledamöter i nämnden föreslås vara sex ledamöter och fyra ersättare. Kommunfullmäktige i Lund väljer tre ledamöter och två ersättare. Kommunfullmäktige i Eslöv väljer tre ledamöter och två ersättare. Lund har ordförandeposten och Eslöv vice ordförande.

Vid bildandet av gemensam nämnd utses en av de samverkande kommunerna att vara värdkommun och nämnden ingår i den kommunens organisation. Då Lund är den största kommunen, har flest invånare och närhet till tingsrätten (dit handläggare kallas för förhandling) bedöms det som mest ändamålsenligt att Lund tar rollen som värdkommun. För att säkerställa tillgängligheten ska nämnden sträva efter att ha närvaro i hela det geografiska området i den mån målgruppernas och verksamhetens behov kräver.

Nämndens budget utgör en del av Lunds kommuns totala budget liksom verksamhetens mål, omfattning, inriktning och kvalitet är en del av Lunds kommuns ekonomi- och verksamhetsplan. Lunds kommun ska mot den bakgrunden fastställa budgeten för nämnden, men alltid i samråd med Eslövs kommun. Samrådet ska enligt förslag till samverkansavtal ske inom ramen för kommunsamråd vilket bereds av en särskild referensgrupp. Kommunsamråd ska sammankallas en gång per år, eller vid behov.

All rapportering som sker till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i Lund kommer även att delges Eslövs kommun för att åstadkomma full insyn i förvaltningen. Nämnden ska granskas av revisorerna i båda kommunerna och frågan om ansvarsfrihet för nämnden ska prövas av fullmäktige i båda kommunerna.

Vid en samverkan i gemensam nämnd och en gemensam verksamhet är utgångspunkten att kostnaderna för verksamheten kan fördelas på ett sätt som uppfattas som rättvist och förutsebart.

2022-05-20

Diarienummer

KS 2020/1030

Överförmyndarnämndens kostnader föreslås delas upp i tre delar som fördelas enligt följande:

1. Arvoden och andra ersättningar till ställföreträdare (gode män, förvaltare och förmyndare)

Respektive kommun står för sina kostnader som är hänförliga till respektive kommuns ansvar. Kostnaderna särredovisas och Lunds kommun sköter utbetalningen till ställföreträdare och fakturerar Eslövs kommun utbetalt belopp per tertial.

2. Arvoden och andra ersättningar till förtroendevalda

Respektive kommun står för sina kostnader för ledamöter och ersättare i överförmyndarnämnden. Dessa beslutas och utbetalas av den kommun som valt dem enligt respektive kommuns arvodesbestämmelser för förtroendevalda.

3. Nämndens verksamhet

Kostnaderna för nämndens verksamhet består av överförmyndarkontorets personal, lokaler, administration och övriga kostnader. Även verksamhetens indirekta administrativa overheadkostnader (OH-kostnader) specificeras och läggs till för att ge underlag till en rättvisande kostnadsfördelning.

Kostnaderna bör fördelas utifrån en fördelningsnyckel som är okomplicerad och relativt statisk. Förslaget är att fördelning görs utifrån ärendevolym, vilken redovisas till Länsstyrelsen en gång per år. Enligt statistiken för 2021 blir då kostnadsfördelningen 68% till Lund och 32% till Eslöv. Lund fakturerar Eslöv månadsvis.

Kostnadsfördelningen skulle även kunna ske utifrån antal invånare. Då skulle fördelning bli 79% till Lund och 21% till Eslöv. Det som talar emot en fördelning per invånare är att det, av strukturella skäl, skiljer relativt mycket mellan Lund och Eslöv i hur stor andel av befolkningen som har ställföreträdare.

Ett gemensamt överförmyndarkontor kommer enligt förslaget att upprättas i Lund.

Medarbetarna på de båda överförmyndarkontoren har under våren varit delaktiga i processen. Det finns en positiv syn på en gemensam nämnd och medarbetarna ser stora utvecklingsmöjligheter med en gemensam verksamhet. Förändringen bedöms innebära en så kallad verksamhetsövergång och omfattas därmed av § 6 b Lagen om anställningsskydd. Det innebär att medarbetarna på överförmyndarkontoret i Eslövs kommun erbjuds anställning i Lunds kommun. Ett så kallat inrangeringsavtal träffas med arbetstagarparterna i samband med en sådan övergång. Eftersom kommunerna är väldigt lika i struktur kring

2022-05-20

Diarienummer

KS 2020/1030

arbetstagarförutsättningar och avtal kommer övergången arbetsrättsligt innebära väldigt små förändringar för de enskilda medarbetarna.

I Eslöv finns två professionella ställföreträdare som handlägger särskilt omfattande och komplexa ärenden. Dessa två medarbetare omfattas inte av verksamhetsövergången utan är fortsatt anställda av Eslövs kommun. Bedömning är inte att deras ärenden vid en övergång kan fördelas på befintliga ställföreträdare. Förslaget är därmed att de två professionella ställföreträdarna inledningsvis ska anlitas i samma omfattning som idag.

Verksamheterna behöver harmoniseras och för att uppnå full effekt krävs ett målmedvetet arbete under flera år. Projektorganisationen har tagit fram en implementeringsplan som omfattar första delen av arbetet; under hösten 2022 fokuseras på överföring av aktiva ärenden och uppbyggnad av den nya verksamheten och dess handläggarkultur. En flytt till nya lokaler planeras till slutet av 2022.

Överförmyndarverksamheten är en angelägenhet för många kommuninvånare, myndigheter och organisationer. En kommunikationsplan är framtagen för att informera berörda.

Beredning

Ärendet har beretts av en utsedd projektorganisation med tjänstepersoner från olika expertfunktioner från båda kommunernas kommunledningskontor.

Förslaget är avstämt med en politisk styrgrupp med representanter från båda kommunerna. Överförmyndarnämnderna har behandlat förslaget, protokollsutdragen biläggs i handlingarna.

De fackliga organisationerna hålls informerade under arbetets gång. Efter beslut i kommunfullmäktige kommer förhandling att ske om verksamhetsövergång från Eslövs kommun.

Föreningen Lunds frivilliga samhällsarbetare har informerats om förslaget. De ställer sig överlag positiva och planerar för ett närmare samarbete genom representation i styrelsen med ställföreträdare från Eslöv.

Barnets bästa

Tillvaratagandet av barns rättigheter är en grundläggande del av överförmyndarnämndens uppdrag och ska genomsyra dess verksamhet. De resultat som den gemensamma nämnden ska svara mot i fråga om till exempel minskad sårbarhet, ökad möjlighet till specialisering och förstärkt förmåga att inom verksamheten möta framtidens förändringar inom verksamheten, bedöms inverka positivt för alla huvudpersoner.

2022-05-20

Diarienummer

KS 2020/1030

Ärendet om gemensam nämnd har mot ovanstående bakgrund inte bedömts föranleda behov av någon särskild barnkonsekvensanalys. Däremot ska en särskild barnkonsekvensanalys i stället ske i samband med övergångsprocessen för att barnperspektivet ska beaktas i övergången till ny gemensam nämnd. Där barn som direkt förekommer inom ramen för verksamheten särskilt ska beaktas för att övergången till gemensam nämnd inte ska riskera att inverka negativt för den enskilde. Inte minst är barnperspektivet viktigt i detaljeringen kring kommunikationsplan och i arbetet med verksamhetens tillgänglighetsarbete.

Ekonomiska konsekvenser

Vid en samverkan i gemensam nämnd och en gemensam verksamhet är det en förutsättning att kostnaderna för verksamheten kan fördelas på ett sätt som uppfattas som rättvist och förutsebart. Det är dock ofrånkomligt att viss ekonomisk omfördelning sker mellan kommunerna.

Utgångspunkten är att bibehålla de kostnader kommunerna har för sina verksamheter idag. En gemensamma strävan är att långsiktigt kunna upprätthålla kostnadseffektivitet i den samlade verksamheten.

En gemensam budget ska upprättas för 2023. Utifrån de två nuvarande nämndernas budgetar för 2022 och de föreslagna fördelningsprinciperna som exempel, sker en omfördelning mellan kommunerna på så sätt att kostnaderna minskar med 580 000 jämfört med budget för Lunds kommun och ökar med motsvarande för Eslövs kommun. Omfördelningen beror framför allt på att kostnaderna för nämndens verksamhet (överförmyndarkontorets personal, lokaler, administration och övriga kostnader) fördelas utifrån ärendevolym och inte budget. OH-kostnaderna finns redan i respektive kommuns budget men är i nuläget inte redovisade i överförmyndarnämndernas budget. Övriga intäkter och kostnader är oförändrade jämfört med respektive överförmyndarnämnds budget.

Även antal ledamöter i nämnden, faktisk hyra för nya lokaler och liknande anpassningar till förutsättningarna i den nya gemensamma verksamheten kommer att påverka 2023 års budget.

Under 2022 uppstår omställningskostnader (verksamhetsstörande poster av engångskaraktär) inför bildandet av den gemensamma nämnden och för att utifrån syftet med samverkan förbereda och skapa den nya verksamheten:

Kostnad	Lund	Eslöv	Total	Fördelning
----------------	-------------	--------------	--------------	-------------------

2022-05-20

Diarienummer

KS 2020/1030

Flytt, konvertering av data, gemensam planering m m	220	100	320	Enligt ärendevolym
Internt expertstöd i projektorganisationen	-	-	-	Inom budgetram
Extra personalresurser i överförmyndarverksamheterna	350	250	600	Respektive kommun
SUMMA	570	350	920	

För Lunds kommuns del föreslås omställningskostnaderna om 570 000 finansieras av överförmyndarnämnden. Förslaget att ingå i gemensam nämnd har inte initierats av överförmyndarnämnden. I det fall nämnden visar ett negativt resultat vid årets slut bör det därför tas hänsyn till hur stor del av detta som utgörs av omställningskostnader. Omställningskostnaderna ska därför redovisas särskilt i den löpande uppföljningen till nämnden.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunkontoret, utredningsenheten
Överförmyndarnämnden

För kännedom:
Kommunstyrelsen i Eslövs kommun
Överförmyndarnämnden i Eslövs kommun